

[Jørgen Gram.]

brugsministeren anfører først, at han har haft henvendelser om lovens forlængelse fra landbrugsorganisationer, og dernæst, at devalueringen har ført forhold med sig, som gør det nødvendigt, at loven bibeholdes.

Hvad organisationernes forhold angår, vil jeg gerne sige, at der er der ikke helt fodslag med hensyn til, om loven bør ophæves nu eller på et senere tidspunkt, men der er ingen tvivl om, hvad landbruget principielt mener med hensyn til spørgsmålet om dets produktion og dets afsætning. Landbrugerne ønsker selv som producenter at have den væsentligste indflydelse på salget, på tidspunktet for salget, på prisen, der sælges til, og på, hvem man ønsker som køber, og landbruget ønsker ikke den siddende regerings bestemmende indflydelse bibeholdt, hverken gennem dets egen minister eller — endnu mindre — gennem den højtærede handelsminister. Og der er een ting til, jeg vil anføre: landbruget indbyder gerne til medvirken fra handelens side med det formål at opnå den højest mulige pris ved salg til udlandet. Det er en nødvendighed for produktionen og en livsbetingelse for Danmarks økonomi. Vi kan nu engang ikke basere vore dispositioner på, at vi kan være tjent med at sælge til en lav pris med den begrundelse, at så kan vi til gengæld som direkte følge heraf få billigere varer hjem og derved opnå at bevare et lavt prisniveau, således at landet som helhed er tjent med det. En sådan argumentation holder ikke. Hele landbrugsstillingen til denne sag synes mig at have fundet et klart udtryk i en udtalelse af andelsudvalget, hvori samtlige producerende salgsorganer er repræsenteret, en udtalelse, der blev fremsat på en stor andelskongres, der afholdtes i foråret 1949. Jeg beder om den højtærede formands tilslutning til at citere et ganske lille afsnit af denne udtalelse: Man ønsker

„at understrege, at de indførte restriktioner bør afvikles, så snart landets forsyningsforhold og de internationale samhandelsforhold gør det muligt, idet man går ud fra, at landbruget da igennem sine organisationer vil være i stand til at tilrettelægge eksporten af landbrugsprodukter under faste og betryggende former, hvorved hovedhensynet bør være at sikre de danske landbrugsprodukters renommé og bedst mulige priser på de udenlandske markeder.“

Sådan ser landbruget som helhed på afsætningsspørgsmålet.

Hvad devalueringen angår, drager ministeren den slutning, at denne nødvendiggør

en fortsættelse af linien, det vil sige lovens bibeholdelse. Dette er jo ikke helt rigtigt. Hensigten med devalueringen må dog vel have været den, at valutaerne skulle finde deres rigtige leje overfor hinanden, og at derigennem fri eller friere handel landene imellem skulle blive mulig. Jeg ser slet ikke bort fra, at vi i øjeblikket har en større forskel på, hvad vi kan opnå i pris i de forskellige lande, end vi har haft i lang tid, men her er det, at landbruget gennem egne salgsorganer ville løse opgaven sammen med handelens folk, så den højest mulige pris opnås. Såvidt jeg er orienteret, har landbruget indenfor samtlige driftsgrene ført forhandlingerne meget vidt frem om at danne frivillige salgsorganisationer, hvor der er fælles fodslag mellem handelen og landbrugsproducenterne. Ad den vej vil det da være muligt, at forskellen i prisniveauerne på de forskellige markeder kan udnyttes og udjævnes over hele landbruget, for det er jo en selvfølge, at det ikke bør være sådan, at visse kredse kan have ret til at udnytte de markeder, hvor den højeste pris kan opnås, medens andre skulle være forpligtede til at udfylde afsætningen til lande, hvor der er en meget væsentlig lavere pris. Det er her, de landsomfattende salgsorganisationer skal og kan tage den opgave op, som stats- og monopolhandelen ude i verden har ført med sig. Her må landbruget forretningsmæssigt set komme endnu mere i forgrunden, end tilfældet er nu, hvor det er handelsministeren og varedirektoratet, der over den afgørende indflydelse. Som det er nu, tvinger varedirektoratet under handelsministeren af og til landbruget til at sælge til underpris til et land for at skabe valutarisk balance med det pågældende land. Det er altså ikke altid forretningsmæssige synspunkter, der er afgørende, og landbruget må i sådanne tilfælde undgælde for vrangsidens af de tosidede handelsaftaler.

Men landbruget ønsker ikke ved ophævelsen af denne lov at skubbe sin egen landbrugsminister ud, så han ikke kan varetage det erhvervs opgaver, som han er sat til at vogte. Vi ønsker ikke, at handelsministeren i kraft af vareforsyningsloven skal have hånds- og halsret over afsætningen af landbrugseksporten. Det rigtige ville være, at både vareforsyningsloven, hvorunder varedirektoratet jo virker, og denne lov snarest muligt ophæves, eller at handelens forhold mildnes stærkest muligt.

Dette gav jeg koncist udtryk for, da vi behandlede lovforslaget i foråret. Når varedirektoratet fortsat består, er det nødvendigt, at der i et udvalg om dette lovforslag